

Wij zijn van de dorpen!

BELEIDSPLAN 2009-2013

Inhoudsopgave (Inholt)

Voorwoord

Veurdats wie begunnen 2

Hoofdstuk 1

Missie - Credo van ons bestoan 5

Hoofdstuk 2

Strategische positie – Op het goie stee 6

Hoofdstuk 3

Visie – Onze kiek op zoaken 9

Hoofdstuk 4

Producten en diensten – Aan het waark! 12

Hoofdstuk 5

Organisatie – Mit mekoar 17

Voorwoord

‘Veurdad wie begunnen’

Het gebeurt regelmatig dat bestuursleden of medewerkers van de Vereniging Groninger Dorpen de vraag krijgen wat de vereniging precies doet. Voor een belangrijk deel is deze vraag te verklaren door de relatief korte periode waarin de vereniging in haar huidige vorm bestaat. In 2006 is de vereniging ontstaan uit een fusie tussen de Vereniging Kleine Dorpen Groningen (sinds 1978) en de Vereniging Groninger Dorpshuizen (sinds 1984). Het is dus niet verwonderlijk dat de naamsbekendheid van de vereniging in de komende periode een punt van aandacht zal blijven. Het antwoord dat door bestuursleden en medewerkers op de vraag wordt gegeven verschilt uiteraard. De kern van het antwoord is echter steevast hetzelfde: “Wij zijn van de dorpen”.

“Wij zijn van de dorpen” is daarmee ook de titel geworden van dit beleidsplan, dat vooruitblijkt op de periode van 2009 tot 2013. De titel heeft een letterlijke en een figuurlijke betekenis:

Letterlijk doelt de titel op het ‘eigenaarschap’ van de vereniging: de Vereniging Groninger Dorpen is een organisatie die wordt gevormd door de leden (103 dorpshuizen* en 150 verenigingen van dorpsbelangen). Het bestuur en de medewerkers zetten zich in voor de leden om de belangen van deze leden optimaal te behartigen en te ondersteunen.

Figuurlijk slaat de titel op de band die de vereniging heeft met de dorpen. De dorpen staan bij ons op de eerste plaats, want wij zijn trots op deze parels in het unieke landschap.

De Vereniging Groninger Dorpen is een vereniging die bruist van de energie en ideeën. Het past bij een jonge organisatie die zich op haar plek voelt in de provincie. Ook de komende jaren zal de Vereniging Groninger Dorpen van zich laten horen en zien. De vereniging wil niet alleen een zichtbare organisatie zijn voor haar leden. Ook binnen het plattelandsnetwerk wil ze actief zichtbaar en hoorbaar zijn. In dit beleidsplan staat beschreven hoe zij dat gaat realiseren. Er is bewust voor gekozen om abstracte beleidstermen te vermijden. Voor degenen die het Gronings niet machtig zijn, is in de inhoudsopgave een vertaling te vinden van de gebruikte hoofdstuktitels.

Woord van dank

Het beleidsplan is het resultaat van een intensieve voorbereidingsperiode waarin met verschillende partners is samengewerkt. Bijzondere dank gaat daarbij uit naar het bureau Van Hemmen & Partners, die hun kennis en vaardigheden belangeloos beschikbaar hebben gesteld en een bijzonder inspirerende beleidsdag hebben samengesteld. Daarnaast bedanken we de mensen die hebben bijgedragen

* In dit beleidsplan wordt met de term dorpshuizen ook MFC's en buurt- en wijkcentra bedoeld.

bij de concrete totstandkoming van dit plan: bestuursleden, medewerkers, leden van de Commissie van Advies en overige betrokkenen.

Uiteraard willen we ook de Provincie Groningen en de donateurs bedanken voor de financiële steun, waardoor het voor ons mogelijk wordt om onze activiteiten uit te voeren. Een vrijwilligersorganisatie kan niet zonder vrijwilligers, maar ook niet zonder geld...

Tot slot willen we onze leden bedanken voor het vertrouwen en enthousiasme waarmee dingen in de dorpen van onze provincie in stand worden gehouden en gerealiseerd.

We wensen u veel leesplezier en hopen u graag te (blijven) ontmoeten in de komende jaren.

‘Credo van ons bestaan!’

Het bestaansrecht ontleent de Vereniging Groninger Dorpen aan de ondersteuning van organisaties van dorpsbelangen en dorpshuizen en het behartigen van haar belangen.

De dorpen in het centrum van de belangstelling

Vanuit de dorpen was in de jaren '80 veel protest tegen de wijze waarop er in het provinciaal beleid met dorpen en het landelijk gebied werd omgegaan. De Vereniging Groninger Dorpen is als organisatie voortgekomen uit deze beweging, aangestuurd door de dorpen zelf. De bottum-up benadering is de vereniging daarom op het lijf geschreven. In haar activiteiten wil de Vereniging Groninger Dorpen die benadering centraal stellen. Veel beleid wordt van bovenaf opgelegd. Gelukkig is er de laatste jaren een omslag merkbaar en krijgen beleidsmakers oog voor de beleving en de mening van de bewoners van het platteland. De Vereniging Groninger Dorpen ziet het als een belangrijke taak om deze tendens verder te versterken. De behoeften en belangen van de dorpen staan centraal, de stem van het Groninger platteland moet gehoord worden. Aan beleidsmakers de uitdaging om deze geluiden vorm te geven in het beleid. De missie van de Vereniging Groninger Dorpen is opgebouwd uit twee peilers.

Peiler 1: Ondersteunen en faciliteren van vrijwilligersorganisaties

De vrijwilligers die zich in besturen van dorpsbelangen en dorpshuizen inzetten voor de leefbaarheid van het platteland, krijgen te maken met overheden en maatschappelijke organisaties. In toenemende mate worden dit soort organisaties geleid door (betaalde) professionals. De vereniging ziet het als haar taak om dorpshuisbesturen en organisaties voor dorpsbelangen te ondersteunen bij hun activiteiten. De ondersteuning kan betrekking hebben op praktische aangelegenheden, zoals de gevolgen van wet- en regelgeving of problemen in de bedrijfsvoering, maar ook op visieontwikkeling en bestuurlijke zaken. De vereniging sluit aan bij de richting die vanuit de dorpen en dorpshuizen zelf wordt aangegeven: bottum-up en gericht op maatwerk. Ook het aanbieden van collectieve voordelen en het uitvoeren van projecten ziet de Vereniging Groninger Dorpen als een concrete manier om dorpen en dorpshuizen te ondersteunen en te faciliteren.

Peiler 2: Belangenbehartiging van leden

Belangenbehartiging is de tweede dragende peiler onder het bestaansrecht van de vereniging. Als belangenbehartiger begeeft de vereniging zich op politiek, maatschappelijk en bestuurlijk terrein: ze is betrokken bij politieke besluitvormingsprocessen, neemt deel aan relevante netwerken en fungeert als intermediair tussen haar achterban en de provinciale en lokale overheden.

HOOFDSTUK 2 **Strategische positie**

‘Op ’t goie stee’

De Vereniging Groninger Dorpen vertegenwoordigt een prominente plek in het plattelandsnetwerk van de provincie Groningen. De komende jaren wil de Vereniging Groninger Dorpen deze positie verder versterken, bijvoorbeeld door een duidelijke positie te kiezen en stevig in te zetten op naamsbekendheid. Daarnaast wil de vereniging een vaste samenwerkingspartner zijn voor organisaties die gemeenschappelijke belangen vertegenwoordigen, op basis van gelijkwaardigheid en wederzijds belang.

‘Er zijn’ voor de bewoners van het platteland

De Vereniging Groninger Dorpen is dé belangenbehartiger voor de organisaties van dorpsbelangen en dorpshuisbesturen in de provincie Groningen. Dit houdt in dat ze zich als pleitbezorger opstelt van lokale initiatieven en dat ze haar leden ondersteunt bij het realiseren daarvan. Anderzijds ontwikkelt ze ten behoeve van haar leden ook diensten, producten en initiatieven en stimuleert hen om daaraan deel te nemen. Door regelmatige contacten met haar leden is ze op de hoogte van wat er binnen de dorpen leeft. Dit geeft de Vereniging Groninger Dorpen de unieke positie om bij politieke plan- en besluitvormingsprocessen de stem van de dorpen en dorpshuizen te laten horen.

Onderlinge kennisuitwisseling

De Vereniging Groninger Dorpen ziet veel meerwaarde in overleggen tussen besturen van dorpshuizen en dorpsbelangen op gemeentelijk niveau, omdat in de praktijk veelal sprake blijkt van gemeenschappelijke vraagstukken en ontwikkelingen. In een aantal gemeenten is hier in de afgelopen jaren positieve ervaring mee opgedaan. Daarnaast worden er op provinciaal niveau ieder jaar een aantal klein- of grootschalige evenementen georganiseerd waarop leden elkaar kunnen ontmoeten.

Dialogo met politiek en bestuur

Veel beleid dat door lokale, provinciale of nationale overheden wordt ontwikkeld is van invloed op de bewoners van de dorpen en het platteland. Veelal zijn lokale besturen van dorpshuizen en dorpsbelangen uitstekend in staat om hun visie en mening te geven over ontwikkelingen in en rond het dorp. Steeds meer thema's en onderwerpen vragen echter een integrale visie of specialistische kennis. De Vereniging Groninger Dorpen participeert in het netwerk van lokale en provinciale bestuurders en politiek om de dialoog te voeren op het moment dat onderwerpen de dorpsgrenzen overstijgen. De Vereniging Groninger Dorpen onderhoudt contacten met lokale en provinciale bestuurders en politici. Ook heeft ze zitting in diverse klankbordgroepen en platforms. Op die manier is zij nauw betrokken bij de ontwikkeling van nieuw beleid en levert zij hier zelf een actieve bijdrage aan.

Optrekken met collega-organisaties

De vereniging werkt veelvuldig samen met haar collega-organisaties in de provincies Fryslân (Doarpswurk) en Drenthe (BOKD) waarbij uitwisseling van kennis en ervaring centraal staat. Daarnaast is de Vereniging Groninger Dorpen lid van de Landelijke Vereniging van Kleine Kernen (LVKK), die op nationaal niveau het platteland en de leefbaarheid in dorpen op de landelijke politieke agenda zet. Concreet resultaat van deze samenwerking is het Grunneger PlattelandsParlement dat iedere vier jaar wordt georganiseerd, voorafgaand aan de verkiezingen van Provinciale Staten, in navolging van het landelijke PlattelandsParlement.

Samenwerking met maatschappelijke organisaties

De Vereniging Groninger Dorpen wil een vaste samenwerkingspartner zijn voor maatschappelijke organisaties die gemeenschappelijke belangen vertegenwoordigen, op basis van wederzijds belang en een gelijkwaardige positie.

Op provinciaal niveau zijn diverse maatschappelijke organisaties en instanties actief die gemeenschappelijke belangen hebben en waarmee op projectbasis of incidenteel wordt samengewerkt. Ook in de komende jaren ziet de Vereniging Groninger Dorpen veel meerwaarde in het samenwerken met deze partijen, waarbij het principe van 'halen én brengen' (wederzijds belang) een belangrijk criterium is. Voorbeelden van maatschappelijke organisaties waarmee wordt samengewerkt zijn (in alfabetische volgorde):

- ANWB
- CMO Groningen
- Groninger Archieven
- Huis van de Groninger Cultuur
- Huis voor de Sport Groningen
- Landschapsbeheer Groningen
- LTO Noord
- Milieufederatie
- MKB Noord
- Onderwijs- en zorginstellingen
- Stichting het Groninger Landschap
- Stichting Oude Groninger Kerken
- Woningcorporaties

Verder bouwen aan het netwerk

Door deelname in het provinciale plattelandsnetwerk is de vereniging in staat om de belangen van haar achterban in te brengen en tegelijkertijd kennis en inzichten te vertalen naar lokale situaties. De komende jaren wil de Vereniging Groninger Dorpen haar positie in het netwerk verder versterken.

De Vereniging Groninger Dorpen wil nauw betrokken blijven en meewerken aan de realisering van provinciale beleidsvoornemens. De vereniging overstijgt de beleidsperiodes en is daarmee een continue factor voor het platteland en kenniscentrum voor de provincie.

Naamsbekendheid is een belangrijke voorwaarde om gekend en erkend te worden in het netwerk. De vereniging wil zich daarom inzetten voor een grote naamsbekendheid bij de Groninger plattelandsbevolking en voor een imago als speler die er toe dóet als het gaat om de leefbaarheid van het landelijk gebied. De meerwaarde van de vereniging moet duidelijk zijn voor de eigen achterban, maar ook voor de overige spelers in het netwerk.

‘Onze kiek op zoaken’

Een vitaal en leefbaar landelijk gebied kenmerkt zich door ruimte voor wonen, werken en leven. Een belangrijk aspect van leefbaarheid is sociale samenhang; het dorps huis is dé centrale ontmoetingsplaats voor en door dorpsbewoners. Het landelijk gebied is een dynamische omgeving waarin de (veranderende) wensen en belangen van de bewoners gestalte krijgen in samenspraak met de overheid en maatschappelijke organisaties.

Belangenbehartiging vanuit een integrale visie

De leefbaarheid van het platteland en de dorpen wordt voor een belangrijk deel bepaald door de mensen die er wonen, leven en werken. Een leefbaar dorp is het resultaat van meerdere factoren in onderlinge samenhang. Voorzieningenniveau, mobiliteit, bedrijvigheid en wonen, om maar een paar te noemen, beïnvloeden elkaar en kunnen niet los van elkaar worden gezien. De vereniging staat een sectoroverstijgende aanpak voor. In contacten met de achterban, met overheden en met maatschappelijke organisaties gaat de Vereniging Groninger Dorpen uit van deze integrale visie op de leefbaarheid van het landelijk gebied en de aanpak van problemen, ieder vanuit een eigen verantwoordelijkheid.

Het perspectief van de dorpen

Er worden door verschillende instanties onderzoeken uitgevoerd op het gebied van plattelandsontwikkeling, leefbaarheid, woningbouw etc. De lokale en provinciale overheid ontwikkelt beleid dat van invloed is op de dorpen. De vereniging bekijkt de beleidsvoornemens en nota's met betrekking tot de dorpen op een kritische wijze. Telkens staat de vraag centraal: wat is het effect voor de dorpen? Gevoed door de contacten met de achterban wil de Vereniging Groninger Dorpen in de netwerken waarvan zij deel uitmaakt en in het overleg met provincie en gemeenten de mening van de dorpen laten horen. De vereniging is immers van de dorpen, en daarmee de stem van het Groninger platteland.

Waar planvorming voor multifunctionele centra en Steunstees plaatsvindt zal de Vereniging Groninger Dorpen zich hard maken voor het waarborgen van de “ontmoetingsfunctie” en het combineren van voorzieningen en diensten. Waar multifunctionele centra worden opgezet dient niet alleen gekeken te worden naar de “zakelijke” functies en diensten die daarin worden ondergebracht maar ook naar de ontmoetingsfunctie. De “dorpshuisfunctie” van een dak boven het verenigingsleven en een plek voor gemeenschapsactiviteiten in het dorp moet ook bij het opzetten en exploiteren van multifunctionele centra gewaarborgd zijn.

Visie op wonen werken en leven in het landelijk gebied

Een vitaal platteland wordt gekenmerkt door goede mogelijkheden voor wonen, werken en leven, afgestemd op de wensen en behoeften van de bewoners. Hieronder gaan we kort in op enkele actuele thema's die samenhangen met wonen, werken en leven in het landelijk gebied.

Wonen

Ten aanzien van het wonen is de vereniging van mening dat er ruimte moet komen voor de uiteenlopende en veranderende wensen van de dorpsbewoners. De tendens van vergrijzing zet in het landelijk gebied sneller door dan in de stedelijke gebieden. Jongeren trekken weg, de populatie vergrijsst (Weten waar we staan, Provincie Groningen, 2006). In bepaalde gebieden van de provincie is krimp van de bevolking merkbaar, terwijl in het gebied van de regiovisie Groningen – Assen verdere uitbreiding van het woningaanbod staat gepland.

Dit vraagt enerzijds om levensloopbestendige bouw voor ouderen. Anderzijds moet het voor jonge gezinnen aantrekkelijker gemaakt worden om zich in een dorp te vestigen (of te blijven wonen). Dus: mogelijkheden bieden voor betaalbare moderne eengezinswoningen.

Bij het vaststellen van het woonplan moet daarmee rekening worden gehouden. De vereniging is van mening dat regelgeving niet alleen gericht moet zijn op het behoud van het bestaande maar ook op het versterken van de vitaliteit, in dit geval het bevorderen van een gemêleerde bevolkingsopbouw in de dorpen.

Woonplannen dienen in samenhang te worden gezien met culturele, sociaal-economische en landschappelijke waarden. Afhankelijk van de situatie zal het ene dorp zich meer lenen voor uitbreiding en aanpassing van het woningaanbod dan het andere.

Bij het opstellen van dorpsvisies onder begeleiding van de vereniging wordt expliciet aandacht besteed aan de samenhang tussen de genoemde waarden en de mogelijkheden voor wonen. De Vereniging Groninger Dorpen zet daarbij in op kwaliteit van de bestaande bebouwing met als achterliggende gedachte zuinig ruimtegebruik. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld vervangende nieuwbouw.

Werk (en bedrijvigheid)

Het concentreren van werkgelegenheid in en rond de stedelijke centra kan er toe leiden dat dorpen veranderen in slaapdorpen, vooral als dat gepaard gaat met een te stringente beperking van de vestigingsmogelijkheden voor nieuwe bedrijven in het landelijk gebied.

Dorpen kunnen verschrallen als het werkende deel van de bevolking 's ochtends wegtrekt en pas 's avonds terugkeert. Bedrijvigheid maakt de dorpen levendig, schept kansen voor werken dicht bij huis en genereert mogelijkheden voor meer economische activiteit.

De vereniging is voorstander van het stimuleren van passende bedrijvigheid in of nabij de dorpen. Kleinschalige bedrijvigheid in het dorp levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid. Daarnaast is de Vereniging Groninger Dorpen voorstander van het hergebruik van vrijkomende boerderijen (VAB), bijvoorbeeld door de ontwikkeling van woon-werk combinaties.

Leven

Leven in een dorp is samenleven met je mededorpsbewoners. De kleinschaligheid van het dorp is hiervoor een goede voorwaarde. Het wegvallen van voorzieningen als winkels, scholen, postkantoor enzovoort in de kleinere kernen is echter een bedreiging voor de sociale cohesie: het betekent het verlies van een aantal natuurlijke ontmoetingsplaatsen in de directe woonomgeving.

Voor de bewoners van het platteland zijn dorpshuizen constant en onverbrekkelijk verbonden met het sociale leven. Dorpshuizen zijn de spiegel van een steeds veranderende plattelandsamenleving, het kloppend hart van het platteland. De besturen worden gevormd door de inwoners van het dorp. In de loop der jaren is een duidelijke verzwarening van de bestuurstaak die de vrijwilligers verrichten te zien. Ook de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden nemen toe. Tegelijkertijd blijkt dat het veel kennis, tijd en geld vereist om dorpshuizen te onderhouden. De Vereniging Groninger Dorpen ziet het als haar taak om in deze beleidsperiode extra aandacht te besteden aan het onderhoudsprobleem van dorpshuizen. Te denken valt aan (nog) meer voorlichting, het aanbieden van een onderhoudsplan en hulp bij het vinden van de benodigde gelden.

De Vereniging Groninger Dorpen is van mening dat een dorp niet een compleet dorp¹ hoeft te zijn om leefbaar te zijn. Toegenomen mobiliteit van de bewoners en nieuwe toepassingen (bijvoorbeeld internet) maakt het mogelijk om voorzieningen op afstand te bereiken. Aandacht dient uit te gaan naar mensen die niet in de gelegenheid zijn om voorzieningen elders te bereiken. De steunsteefunctie van het dorpshuis kan hier uitkomst bieden. Daarnaast wil de Vereniging Groninger Dorpen zich inzetten voor het zoeken en vinden van creatieve oplossingen om voorzieningen in de kleine kernen te behouden en/of te ontwikkelen.

¹ Als compleet dorp hanteert de Vereniging Groninger Dorpen de definitie van de Provincie Groningen: een dorp dat minimaal één basisschool, huisarts, winkel, dorpshuis en aansluiting op het openbaar vervoer heeft.

HOOFDSTUK 4 **Producten en diensten**

‘Aan’t waark!’

De vereniging verdeelt haar producten en diensten in vijf clusters: Ondersteuning, belangenbehartiging, informatievoorziening, projecten en innovatie/onderzoek.

De vereniging biedt ondersteuning aan en behartigt de belangen van organisaties voor dorpsbelangen en dorpsbesturen in de provincie Groningen. In dit hoofdstuk gaan we in op de wijze waarop we concrete invulling geven aan deze doelstelling. We benoemen de producten en diensten die door de vereniging worden ontwikkeld.

Producten en diensten zijn onderverdeeld in de volgende clusters:

- Ondersteuning
- Belangenbehartiging
- Informatievoorziening
- Projecten
- Innovatie en onderzoek

1. Ondersteuning

Provinciebreed zijn er vele honderden vrijwilligers actief in dorpsbesturen en organisaties voor dorpsbelangen. De achterban van de vereniging wordt gevormd door deze vrijwilligers. Het zijn vaak betrokken dorpsbewoners die zich in hun vrije tijd inzetten om de leefbaarheid van hun dorp te bevorderen. Daarbij worden ze geconfronteerd met ingewikkelde en ingrijpende wet- en regelgeving; hun gesprekspartners zijn overheden en vertegenwoordigers van professionele organisaties. De vereniging biedt een brede ondersteuning ten behoeve van de organisaties voor dorpsbelangen en de dorpsbesturen aan door onder andere:

Thematische bijeenkomsten

Deze bijeenkomsten worden minimaal twee keer per jaar gehouden en zijn kostenloos toegankelijk voor leden; de leden dragen zelf de thema's aan die worden behandeld.

Collectieve ondersteuning

Vrijwillige dorpsbesturen worden in toenemende mate geconfronteerd met wettelijke voorschriften rondom het runnen van een dorpsbestuur; denk aan personeelsbeheer en milieuzaken (Arbo, Bedrijfs Hulp Verlening, Rookbeleid enz.). De complexiteit van de regelgeving maakt de bedrijfsvoering ingewikkeld; daarnaast is het rendabel exploiteren van het dorpsbestuur vaak een probleem. De

adviseur Dorpshuizen ondersteunt de besturen bij het vinden van oplossingen voor deze vraagstukken.

In de gemeenten Delfzijl, Loppersum en de gemeenten van het Westerkwartier zijn dorpenoverleggen gestart waar de vereniging een actieve rol op zich neemt. In de toekomst zal de vereniging zich inzetten om in meer gemeenten deze dorpenoverleggen van de grond te krijgen. Het doel van deze dorpenoverleggen is dat de dorpen samen optrekken naar de (lokale) overheden om de (gezamenlijke) zaken die actueel zijn aan te kaarten. Daarnaast leveren de dorpenoverleggen input voor overige activiteiten van de vereniging.

Vraagbaakfunctie

De vereniging beschikt over een kantoor dat iedere werkdag bereikbaar is voor de leden. De adviseurs kunnen op deze manier een “helpdesk” realiseren waardoor het mogelijk is snel en adequaat te reageren op vragen. De Vereniging Groninger Dorpen heeft de beschikking over een Commissie van Advies (CvA) die bij complexe vragen ingeschakeld kan worden.

Het aanbieden van collectieve ledenvoordelen

Leden van de vereniging kunnen voordelig gebruik maken van collectieve verzekeringen. De premies blijven hierdoor voor de leden betaalbaar. Op dit moment is de vereniging op zoek naar meer voordelen die ze haar leden kan bieden.

Ondersteuning bij aanvragen van subsidies en fondsenwerving

De vereniging brengt ook nieuwe regelingen en subsidiemogelijkheden onder de aandacht van haar leden. Daarnaast biedt zij, zo nodig, begeleiding bij het opstellen van projectplannen en subsidieaanvragen.

2. Belangenbehartiging

Zoals in hoofdstuk 2 van dit beleidsplan is gesteld, positioneert de Vereniging Groninger Dorpen zich aan de zijde van de organisaties voor dorpsbelangen en de dorpshuisbesturen. In het overleg met overheden en maatschappelijke organisaties brengt de vereniging de opvattingen en belangen van de dorpsbevolking naar voren en zorgt dat daarmee in plan- en besluitvorming rekening wordt gehouden.

Gemeentelijk

Gemeenten zijn een belangrijke gesprekspartner voor besturen van dorpsbelangen en dorpshuizen. De Vereniging Groninger Dorpen is voorstander van gemeentelijke dorpenoverleggen, waar leden gezamenlijk problemen kunnen aankaarten bij de betreffende gemeente. De vereniging is bij deze overleggen aanwezig om de dorpen te ondersteunen.

Bovendien zal de vereniging in de komende periode het initiatief nemen voor een jaarlijks provinciebreed overleg met gemeentelijke dorpencoördinatoren, waarbij de positie van dorpen binnen het gemeentelijk beleid aan de orde komt en advies wordt gegeven over de manier waarop gemeenten dorpen kunnen betrekken bij de ontwikkeling van nieuw beleid.

Provinciaal

In regelmatig overleg op bestuurlijk en ambtelijk niveau waarborgt de vereniging de inbreng van haar achterban in provinciale plan- en besluitvormingstrajecten zoals het Provinciaal Omgevingsplan. De vereniging ontwikkelt op basis van de diverse belangen en standpunten van haar leden een coherente visie op de leefbaarheid en de sociale samenhang in het landelijk gebied van de provincie Groningen en brengt deze in het overleg met belanghebbenden, beleidsmakers, politici en bestuurders in.

Landelijk

De vereniging is lid van de koepelorganisatie Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen. Door actieve inbreng in deze organisatie oefent de vereniging invloed uit op het rijksbeleid met betrekking tot de ontwikkeling van het landelijk gebied in het algemeen en het beleid ten aanzien van leefbaarheid en sociale cohesie in het bijzonder.

Maatschappelijke organisaties

In samenwerkingsverbanden met verschillende partners in het maatschappelijke veld brengt de vereniging het belang van de dorpen in en streeft zij naar synergie tussen de verschillende visies op de inrichting van het landelijk gebied.

3. Informatievoorziening

De vereniging heeft de functie van kennis(doorgeef)centrum. Adviseurs, bestuursleden en leden van de CvA beschikken over een schat aan actuele kennis over de thema's die van belang zijn voor de leefbaarheid van de dorpen.

Daarnaast is via het kantoor informatie beschikbaar over diverse onderwerpen. De vereniging verspreidt informatie door:

Contact met de achterban

De vereniging is een echte ledenvereniging; in het contact met haar achterban is de vereniging het sterkst. Daarom zijn de adviseurs en bestuursleden veel op pad. De bestuursvergaderingen worden steeds in een ander dorpshuis gehouden zodat de lokale besturen deze kunnen bijwonen; op de agenda is standaard plaats ingeruimd voor de achterban; besturen kunnen knelpunten en signalen uit

het dorp inbrengen en bespreken. De vereniging krijgt zo een goed beeld van de ondersteuningsbehoefte van haar leden zodat op hun vraag een gericht aanbod kan worden ontwikkeld.

De nieuwsbrief

De papieren nieuwsbrief heeft een oplage van 1000 en wordt verstuurd aan leden, donateurs, overheden en aan maatschappelijke organisaties. Deze nieuwsbrief heeft vooral een PR-functie en verschijnt minimaal 2 maal per jaar, is thematisch van opzet en/of beschrijft *good practices*. Naast de papieren nieuwsbrief verschijnt er minimaal 6 keer per jaar een digitale nieuwsbrief. Door de hogere frequentie van verschijnen wordt er in deze nieuwsbrief, naast vaste rubrieken als aankondigingen, ingegaan op actuele ontwikkelingen.

Website

De website is in toenemende mate een belangrijke informatiebron voor leden. De vereniging streeft er naar om in de komende beleidsperiode optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden van het internet en waar mogelijk nieuwe functionaliteit toe te voegen. Concreet wordt gedacht aan het online beschikbaar stellen van een administratieve omgeving, waarmee leden op eenvoudige wijze hun eigen administratie/archief kunnen bijhouden.

Commissie van Advies (CvA)

De Commissie van Advies levert gevraagd en ongevraagd advies aan de medewerkers en leden van de vereniging. Ook hebben zij een rol in het signaleren van ontwikkelingen. In de komende beleidsperiode zullen er periodieke bijeenkomsten georganiseerd worden waar kennis en informatie uitgewisseld wordt tussen de commissie van advies en de medewerkers.

4. Innovatie en onderzoek

Het vraagstuk van een leefbaar platteland vraagt creatieve oplossingen. Het bestuur en de medewerkers van de vereniging zijn er op gericht oplossingen te bedenken voor de actuele vraagstukken op dit gebied en om vernieuwende initiatieven vanuit de achterban te ondersteunen en verder te brengen, bijvoorbeeld door te onderzoeken of het initiatief projectmatig kan worden verkend of uitgetoet.

5. Projecten

Met de betrokkenheid bij projecten wordt invulling gegeven aan de doelstelling om bij te dragen aan de leefbaarheid van de dorpen. Door samen te werken met partners kan de vereniging in projecten daadwerkelijk zaken tot stand brengen. De vereniging is betrokken bij de volgende projecten:

Dorpsvisies

De adviseur begeleidt de dorpen met het opstellen van een dorpsvisie aan de hand van een stappenplan. In de komende periode wordt ingezet op de uitvoering van een groot aantal dorpsvisies. Vanuit het Provinciaal Meerjarenprogramma (PMJP) is geld beschikbaar voor de uitvoering van dorpsvisies. De bottom-up benadering staat hierbij centraal: de methode is gebaseerd op het naar boven halen van de visies en standpunten van de dorpsbewoners. Daarnaast zal in de komende periode meer ingezet worden op de vertaling van (dorps)visie naar uitvoering.

Naast deze projecten worden een aantal andere projecten (mee) voorbereid, zoals:

Onderhoudsplan voor dorpshuizen

Het bieden van ondersteuning aan besturen van dorpshuizen bij het opstellen van een onderhoudsplan waarmee het onderhoud voor langere periode gewaarborgd kan worden. De gemeentelijke overheid heeft met de onderhoudsplannen een goed uitgangspunt voor het (verder) ontwikkelen van haar dorpshuizenbeleid. Voor fondsen kan een onderhoudsplan een goede onafhankelijke onderbouwing zijn van eventuele aanvragen die gemoeid zijn met het verbeteren van de onderhoudssituatie in dorpshuizen.

Dorpsommetjes

De Vereniging Groninger Dorpen gaat samen met Landschapsbeheer Groningen korte wandelingen rondom de dorpen in kaart brengen.

Lange- en middellange afstandswandelingen

De Vereniging Groninger Dorpen wil een actieve bijdrage leveren voor de ontwikkeling van lange- en middellange afstandswandelingen in de provincie Groningen.

Wandelplatform

In 2008 hebben verkennende gesprekken plaatsgevonden tussen diverse organisaties die zich binnen de provincie Groningen bezighouden met wandelen. Het doel is om uiteindelijk te komen tot een provinciaal wandelplatform dat kan inspringen op allerlei ontwikkelingen op het gebied van lange- en middellange afstandswandelingen. De Vereniging Groninger Dorpen ziet een prominente rol voor zichzelf weggelegd binnen dit platform, bijvoorbeeld door het secretariaat te voeren voor het platform.

B(l)oeiende bosranden

Samen met Landschapsbeheer Groningen wordt onderzocht in welke dorpen de door ruilverkaveling ontstane bosjes kansen bieden voor allerlei verschillende doeleinden. Vanuit de dorpsvisies kan dit project gevoed worden.

Binnen het bestuur is een toetsingskader ontwikkeld waarmee getoetst kan worden of projecten passen binnen de doelstelling van de Vereniging Groninger Dorpen en daarmee tot uitvoering kunnen worden gebracht.

HOOFDSTUK 5 **Organisatie**

Mit mekoar

De vereniging

De Vereniging Groninger Dorpen kent van oudsher een verenigingsstructuur, waarbij de leden een belangrijke positie hebben.

Bestuur

De vereniging wordt aangestuurd door een bestuur dat bestaat uit ongeveer 12 leden. De bestuursleden worden vanuit de ledendorpen voorgedragen en tijdens de algemene ledenvergadering gekozen en benoemd. Het bestuur streeft ernaar om persoonlijk contact te onderhouden met de leden en een actieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van het beleid en de dagelijkse uitvoering van taken. Per regio is minimaal één van de bestuursleden aangewezen als regiovertegenwoordiger.

Het bestuur komt maandelijks bijeen, doorgaans in één van de dorpshuizen van de aangesloten leden. Naast het besturen van de vereniging zijn de bestuursleden nadrukkelijk aanwezig bij activiteiten in de regio en vertegenwoordigen ze de vereniging in werkgroepen en klankborden. Zo mogelijk probeert een regiovertegenwoordiger aanwezig te zijn bij gemeentelijke dorpenoverleggen in de regio en andere bijeenkomsten waar de leefbaarheid van het platteland het thema is.

Medewerkers

Een team van medewerkers zorgt voor de professionele ondersteuning van het bestuur. De vereniging telt zes medewerkers.

Teamleider

De teamleider geeft leiding aan de medewerkers en is een belangrijk aanspreekpunt voor het bestuur op het gebied van personeels-, financieel- en organisatiebeleid.

Adviseurs

De adviseurs beschikken over specifieke deskundigheid op diverse onderwerpen, variërend van dorpshuizen, plattelandsbeleid tot regelgeving. De adviseurs vormen een belangrijk aanspreekpunt voor de leden en zullen om die reden in de komende beleidsperiode meer actief in de regio zichtbaar zijn, onder meer door een deel van de week in de regio werkzaam te zijn.

Secretariaat

De secretariële en administratieve ondersteuning wordt verzorgd door twee medewerkers, waardoor het kantoor tijdens kantooruren goed bereikbaar is. Het secretariaat vormt een belangrijke ondersteuningsfunctie voor zowel het bestuur als de medewerkers en is tegelijkertijd een loket waar leden terecht kunnen met vragen.

Incidenteel worden externe adviseurs ingezet om tijdelijke drukte of specifieke vragen af te handelen. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van stagiaires en studenten die in opdracht van de vereniging een deel van hun studie in praktijk brengen.

Overzicht van medewerkers in FTE:

Teamleider	0,56 fte
Adviseurs	1,89 fte
Secretariaat	1,00 fte
Projecten	0,44 fte

Commissie van Advies (CvA)

Met de instelling van de Commissie van Advies heeft de vereniging haar specialistische kennis uitgebreid. Ongevraagd en gevraagd kan de CvA het bestuur en de medewerkers voorzien van advies over diverse plattelvraagstukken. Leden kunnen op deze manier via kantoor (gratis) antwoord krijgen op specialistische vraagstukken.

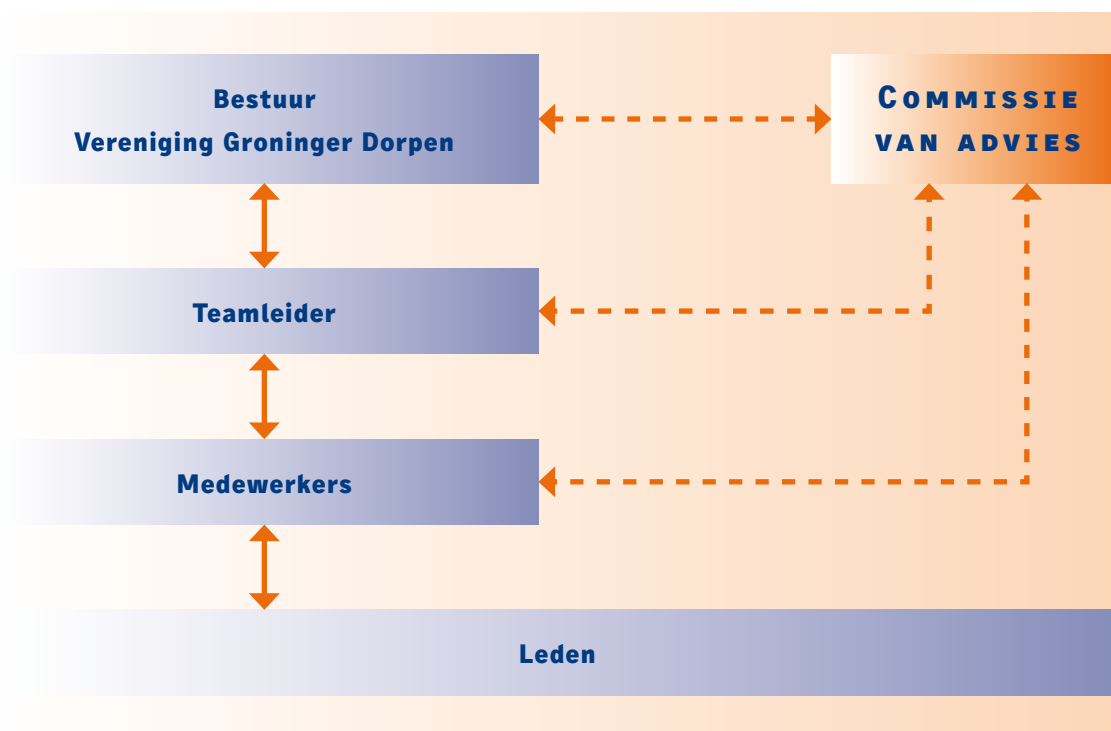
Huisvesting

Het kantoor van de Vereniging Groninger Dorpen is vanaf 2009 gevestigd in het gemeentehuis van Ten Boer. Daarmee breekt een nieuwe periode aan, waarin de vereniging zich bewust positioneert als plattelvorganisatie die dicht bij haar leden staat.

Werkgeversfunctie

Tot 1 januari 2009 voert CMO Groningen de werkgeverstaak uit voor de vereniging. In het najaar van 2008 gaat de vereniging op zoek naar een partij die per 1 januari 2009 de werkgeverstaak kan uitvoeren.

Toekomst

In 2008 is vanuit het bestuur een Commissie Wegwijzers gevormd die zich heeft gebogen over een aantal fundamentele vragen voor de toekomst, waaronder het gewenste onderscheid tussen leden en niet-leden. Ook heeft zij gekeken naar de uitvoering van projecten in verhouding tot de mogelijke risico's die daaruit voortvloeien.

De Commissie heeft in een kort tijdsbestek een grondige analyse gemaakt en een advies uitgebracht aan het bestuur. Hieronder staan in het kort de belangrijkste keuzes en consequenties beschreven.

Verenigingstaken versus risicodragende activiteiten

De Vereniging Groninger Dorpen ziet zich geconfronteerd met toenemende financiële risico's als gevolg van grootschalige projecten en langlopende contracten (personeel, huisvesting). Tegelijkertijd is de vereniging in grote mate afhankelijk van subsidies die voor relatief korte periodes worden toegekend.

Om de leden te beschermen voor eventuele nadelige gevolgen van de langlopende verplichtingen en de kortlopende zekerheden heeft het bestuur besloten om een stichting op te richten. Deze stichting zal volledig ten dienste staan van de vereniging en 'risicodragende' activiteiten zullen hierin worden

ondergebracht. Dit heeft als voordeel dat het bestuur van de vereniging zich volledig kan richten op haar kerntaak: ondersteuning van leden en de behartiging van belangen. Het bestuur van de stichting kan zich volledig richten op het creëren van de randvoorwaarden voor een bloeiende vereniging, zoals goed personeelbeleid, de ontwikkeling en uitvoering van projecten, huisvesting en ICT.

Onderscheid leden – niet-leden

De Commissie heeft geconstateerd dat de vereniging zich sterk moet maken voor een verdere groei van het aantal leden. Daarmee blijft de Vereniging Groninger Dorpen een organisatie die zich sterk kan maken voor haar leden en namens een grote achterban invloed kan uitoefenen op het beleid. De meerwaarde van het lidmaatschap moet duidelijker naar voren komen, waardoor het aantrekkelijker wordt om lid te worden. Via de ontwikkeling en het aanbieden van een uitgebreid pakket ledenvoordelen (verzekeringen, cursussen, excursies, evenementen etc.) kan dit gerealiseerd worden, waarbij het tot de mogelijkheden behoort dat niet-leden tegen betaling gebruik maken van de diensten en producten.

Zichtbaarheid in de regio (verplaatsen van formatie naar de regio)

In de verschillende regio's van de provincie zijn plannen voor de (verdere) ontwikkeling van plattelandshuizen. Dit zijn initiatieven in het kader van het Leaderprogramma. De Vereniging Groninger Dorpen ondersteunt deze ontwikkeling en gaat vanuit deze plattelandshuizen het netwerk in het desbetreffende gebied versterken. Op deze manier staat de vereniging dicht bij de leden. Praktisch gezien betekent dit dat een medewerker van de vereniging een dag(deel) op de locatie in de regio kantoor houdt.

Colofon Dit beleidsplan is een uitgave van Vereniging Groninger Dorpen.
fotografie Omke Oudeman, Rob Schuur, Janet Niewold-Gerdez, Berend van der Laan,
247design, Vereniging Groninger Dorpen | *vormgeving* 247design, Groningen